

NOTA DE FUNDAMENTARE
a proiectului de lege pentru modificarea
Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură

1. Denumirea autorului proiectului
Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură a fost elaborat de Ministerul Justiției, în colaborarea cu Uniunea Avocaților din Republica Moldova și cu suportul experților internaționali.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului
2.1. Temeiul legal și sursa proiectului
Prezentul proiect de lege are drept scop implementarea: a) acțiunii nr. 4 din capitolul 3 al <i>Planului național de acțiuni pentru integrarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 829/2023</i>; b) acțiunii nr. 226 din <i>Planul național de reglementări pentru anul 2025</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 841/2024</i>.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Odată cu semnarea pe 27 iunie 2014, la Bruxelles, a Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, Republica Moldova a demarat procesul de aderare la Uniunea Europeană și s-a angajat să implementeze standardele Uniunii Europene în materia statului de drept, protecția drepturilor fundamentale ale omului. În cadrul acestui proces, se urmărește alinierea legislației naționale și a practicii judiciare la <i>acquis</i>-ul Uniunii Europene, prin crearea unui sistem de justiție eficient și independent, capabil să garanteze libertatea, siguranța persoanelor, accesul la servicii juridice de calitate. Pornind de la nevoile justițiabililor care, datorită fluxurilor comerciale în creștere rezultate în special din piața internă, necesită consiliere atunci când derulează tranzacții transfrontaliere în care dreptul internațional, dreptul comunitar și drepturile naționale se suprapun adesea și în vederea facilitării exercitării profesiei de avocat în statele membre, legiuitorul european a adoptat două acte legislative care trebuie transpuse în legislația națională de către toate statele membre: – Directiva 98/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 16 februarie 1998 de facilitare a exercitării cu caracter

permanent a profesiei de avocat într-un stat membru, altul decât cel în care s-a obținut calificarea;

- Directiva Consiliului 77/249/CEE din 22 martie 1977 de facilitare a exercitării efective a libertății de a presta servicii de către avocați, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 078/17.

În context, Republica Moldova urmează să transpună directivele respective în cadrul normativ național.

În Republica Moldova, avocații din alte state pot exercita profesia de avocat în condițiile stabilite de *Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură*. Însă, prin prisma prevederilor Directivei 98/5/CE și ale Directivei 77/249/CEE, se atestă că legislația națională este aliniată doar parțial la aceste acte europene.

Raportat la art. 3 din Directiva 98/5/CE, cadrul național recunoaște dreptul avocatului de a profesa pe teritoriul Republicii Moldova numai dacă certifică calitatea de avocat în statul de origine și este înscris în Registrul ținut de Uniunea Avocaților (art. 6 alin. (2) din *Legea nr. 1260/2002*). Iar, în raport cu art. 5 din Directiva 98/5/CE, cadrul național conține doar elementul privind interdicția de reprezentare a intereselor persoanelor fizice sau juridice în instanțele de judecată și în relațiile cu alte autorități publice decât în arbitrajul comercial internațional (art. 6 (3) din *Legea nr. 1260/2002*)

Totodată, raportat la art. 3 din Directiva 77/249/CEE, cadrul național conține doar elementul privind dreptul avocatului de a profesa pe teritoriul Republicii Moldova, dacă certifică calitatea de avocat în statul de origine și este înscris în Registrul ținut de Uniunea Avocaților (art. 6 alin. (2) din *Legea nr. 1260/2002*).

În acest context, este necesară transpunerea integrală a art. 1-18 din Directiva 98/5/CE și art. 1-8 din Directiva 77/249/CEE.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Prezentul proiect de lege are drept scop transpunerea integrală în legislația națională a Directivei 98/5/CE și a Directivei 77/249/CEE.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege prevede modificarea Titlului Capitolului XI din *Legea nr. 1260/2002* și completarea acestuia cu nouă articolele (art. 66¹- art. 66⁹) prin care se transpun prevederile directivelor menționate. Astfel, printre cele mai importante aspecte reglementate de Capitolul respectiv specificăm:

A. Competența avocatului dintr-un stat membru de a desfășura în Republica Moldova activitatea profesională sub titlul profesional corespunzător din statul respectiv.

Potrivit proiectului, avocatul care a obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European sau în Confederația Elvețiană va putea exercita profesia de avocat pe teritoriul Republicii Moldova:

- permanent (în mod independent sau în asociere);
- ocazional (sub formă de prestare de servicii).

În context, avocații vor putea exercita aceleași activități profesionale ca și avocatul care activează conform titlului profesional din Republica Moldova. Va putea, în special, să acorde consultanță juridică cu privire la dreptul statului în care a fost calificat, dreptul comunitar, dreptul internațional și dreptul Republicii Moldova, cu respectarea normelor de procedură aplicabile în fața instanțelor judecătorești și autorităților din Republica Moldova.

Totodată, avocatul care profesează în Republica Moldova sub titlu profesional din statul membru de origine, nu va putea exercita pe teritoriul Republicii Moldova, activitățile profesionale care prin lege sunt atribuite altor profesii conexe justiției (spre exemplu notari, administratori autorizați, executori judecătorești), indiferent dacă în statul în care a obținut calificarea în profesia de avocat dispune de aceste competențe.

De asemenea, avocatul care profesează în Republica Moldova sub titlu profesional din statul membru de origine, poate acorda genurile de asistență juridică calificată prevăzute la art. 8 alin. (1), lit. c), e) și f) din Legea nr. 1260/2002 doar în colaborare cu un avocat licențiat în Republica Moldova cu drept de exercitare a profesiei.

B. Răspunderea avocatului dintr-un stat membru care desfășoară activitatea profesională în Republica Moldova sub titlul profesional corespunzător d statul membru

Potrivit proiectului, avocatul se va supune aceluiași reguli de conduită profesională prevăzute pentru avocații licențiați în Republica Moldova, stabilite în Statutul profesiei de avocat și în Codul deontologic al avocatului din Republica Moldova, indiferent de normele profesionale și deontologice care i se aplică în statul membru de origine.

În cazul neîndeplinirii obligațiilor, se aplică normele de procedură, sancțiunile și căile de atac prevăzute în aceasta lege și alte acte normative.

Uniunea Avocaților din Republica Moldova va informa baroul sau altă autoritate competentă din statul membru de origine, în cel mai scurt timp până la inițierea unei proceduri disciplinare împotriva unui avocat, care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine, furnizând orice informații utile în cauză. Uniunea Avocaților din Republica Moldova va coopera cu baroul sau altă autoritate

competență din statul membru de origine pe tot parcursul desfășurării procedurilor disciplinare. Baroul sau autoritatea competentă din statul membru de origine va putea formula observații în cadrul procedurilor disciplinare care se desfășoară împotriva unui avocat care profesează sub titlul profesional din acel stat.

Retragerea temporară sau permanentă de către autoritatea competentă din statul membru de origine a dreptului de exercitare a profesiei va avea ca efect interdicția temporară sau permanentă a avocatului în cauză de a profesa și în Republica Moldova sub titlul profesional din statul membru de origine.

C. Admiterea în profesia de avocat (în mod permanent, independent sau în asociere)

Pentru a exercita profesia de avocat permanent pe teritoriul Republicii Moldova avocații vor putea opta pentru unul din următoarele scenarii propuse prin proiectul legii aliniat la directivele a căror transpunere se urmărește:

1. Cu titlu de regulă generală, avocații vor putea solicita recunoașterea diplomei la Uniunea Avocaților și, la alegere, vor susține un examen de verificare a cunoștințelor sau vor efectua un stagiu profesional în dreptul Republicii Moldova timp de 3 ani.

Modul de desfășurare ale examenului sau ale stagiului, după caz, se va stabili de Uniunea Avocaților din Republica Moldova după coordonare cu Ministerul Justiției. Comisia de licențiere a profesiei de avocat va verifica în prealabil dacă studiile efectuate și experiența profesională dobândită de solicitant vor acoperi în tot sau în parte diferențele existente între dreptul Republicii Moldova și cel al statului membru de origine în care a fost obținută diploma și stabilește dacă avocatul va trebui sau nu să efectueze un stagiu profesional în avocatură și durata acestuia, precum și necesitatea urmăririi unor cursuri de instruire și tematica acestora.

De asemenea, acestui mecanism vor fi aplicabile dispozițiile legislației-cadru privind recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale din Republica Moldova.

2. O altă metodă de accedere în profesie este desfășurarea activității profesionale pe teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, avocatul care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine și care își desfășoară activitatea efectiv și neîntrerupt, pe o perioadă de **cel puțin trei ani în Republica Moldova, în domeniul dreptului Republicii Moldova și dreptului Uniunii Europene** va putea solicita admiterea în profesia de avocat în Republica Moldova.

În acest scop, avocatul este obligat să ofere Comisiei de licențiere toate informațiile și documentele utile, în special despre numărul și natura cauzelor în care

a participat la acordarea asistenței juridice, pentru a proba activitatea efectivă și neîntrerupte pe teritoriul Republicii Moldova.

Comisia de licențiere va verifica caracterul efectiv și neîntrerupt al activității exercitate și va putea cere avocatului să ofere, verbal sau în scris, clarificări sau precizări suplimentare referitoare la informațiile și documentele prezentate.

Cererea depusă astfel, va putea fi respinsă de Comisia de licențiere în cazul în care cerințele n-au fost îndeplinite de solicitant sau în cazul în care consideră că aceasta ar aduce atingere ordinii publice, în special ca urmare a unor abateri disciplinare, a unor plângeri sau incidente de orice fel.

3. Admiterea în profesia de avocat în condițiile unei activități profesionale reduse în domeniul dreptului în Republica Moldova

Avocatul care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine și care a desfășurat în mod efectiv și neîntrerupt o activitate profesională în Republica Moldova pe o perioadă de cel puțin 3 ani, **dar pentru o perioadă mai scurtă în domeniul dreptului Republicii Moldova** va putea fi admis în profesia de avocat dacă demonstrează capacitatea sa de exercita profesia de avocat în Republica Moldova.

Activitatea exercitată efectiv și cu regularitate de către avocat în Republica Moldova și capacitatea sa de a continua activitatea pe care a exercitat-o sunt evaluate pe baza unui **interviu** de către Comisia de licențiere.

Comisia de licențiere va lua în considerare activitatea exercitată efectiv și cu regularitate în cursul perioadei respective și orice cunoștințe și experiență profesională în dreptul intern, orice participare la cursuri de instruire privind dreptul național, inclusiv privind administrarea și organizarea profesiei de avocat și deontologia avocaților, organizate în cadrul Centrului de Instruire a Avocaților sau recunoscute de acesta. Modul de organizare și desfășurare a interviului, criteriile de evaluare și modul lor de apreciere vor fi stabilite de Consiliul Uniunii Avocaților din Republica Moldova după coordonare cu Ministrul Justiției.

Avocatul va pune la dispoziție orice informație și documentație utilă, în special despre cauzele în care a participat la acordarea asistenței juridice.

Comisia de licențiere va putea respinge cererea de admitere în profesie în cazul în care cerințele n-au fost îndeplinite, sau în cazul în care consideră că aceasta ar aduce atingere ordinii publice, în special ca urmare a unor abateri disciplinare, a unor plângeri sau incidente de orice fel.

D. Exercițarea profesiei de avocat în mod ocazional pe teritoriul Republicii Moldova

Avocatul care va dori să profeseze în Republica Moldova în mod ocazional/temporar va avea dreptul să desfășoare activități profesionale sub forma

prestării de servicii de asistență juridică calificată prevăzute la articolul 8 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 1260/2002.

Pentru activitatea de prestare de servicii va fi necesară înscrierea în registrul special ținut conform articolului 6 alin. (2) din Legea nr. 1260/2002. Totodată, avocatul în acest caz va trebui să demonstreze Uniunii Avocaților din Republica Moldova că deține dreptul de a profesa în calitate de avocat în statul membru de origine.

La fel, avocatul va trebui să respecte condițiile și regulile de conduită profesională ale statului membru de origine, precum și legislația din Republica Moldova privind profesia de avocat.

E. Alte aspecte.

Prin proiect se propun și câteva intervenții de ordin general pentru a asigura reglementarea armonioasă a noului capitol privind exercitarea profesiei de avocat de către avocații din statele membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European sau din Confederația Elvețiană, precum și dispoziții finale privind data intrării în vigoare a reglementărilor propuse.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În vederea atingerii obiectivului urmărit, opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Nu este aplicabil.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

La intrarea în vigoare a prevederilor prezentului proiect, numărul de avocați care vor profesa în Republica Moldova va crește, fapt ce va determina o accesibilitate înaltă a asistenței juridice calitative, în special în contextul raporturilor juridice cu element de extraneitate.

4.4. Impactul social

Prezentul proiect de lege va facilita exercitarea profesiei de avocat de către resortisanții statelor membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European sau Confederației Elvețiene, fapt ce va contribui la edificarea pieței unice a Uniunii, care presupune un spațiu fără frontiere interne, în special, posibilitatea de a-și

exercita profesia, cu titlu independent, într-un alt stat membru decât cel în care și-au obținut calificările profesionale.
4.4.1. Impactul asupra protecției datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului cu legislația UE
Prezentul proiect de lege transpune integral: – Directiva 98/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 16 februarie 1998 de facilitare a exercitării cu caracter permanent a profesiei de avocat într-un stat membru, altul decât cel în care s-a obținut calificarea; – Directiva Consiliului 77/249/CEE din 22 martie 1977 de facilitare a exercitării efective a libertății de a presta servicii de către avocați, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 078/17.
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Obiectivul actelor europene supuse transunerii constă în facilitarea exercitării cu caracter permanent a profesiei de avocat cu titlu independent într-un alt stat membru decât cel în care s-a obținut calificarea profesională, în vederea edificării pieței interne, care presupune un spațiu fără frontiere interne, precum și în vederea eliminării între statele membre a obstacolelor în calea liberei circulații a persoanelor și serviciilor. Prezentul proiect de lege asigură transpunerea totală a actelor nominalizate <i>supra</i>. Gradul de transpunere a prevederilor proiectului este reflectat în tabelul de concordanță anexat la prezentul proiect.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Actele juridice ale Uniunii Europene pentru care se modifică cadru normativ intern sunt:

- Directiva 98/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 16 februarie 1998 de facilitare a exercitării cu caracter permanent a profesiei de avocat într-un stat membru, altul decât cel în care s-a obținut calificarea;
- Directiva Consiliului 77/249/CEE din 22 martie 1977 de facilitare a exercitării efective a libertății de a presta servicii de către avocați, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 078/17.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Inițierea elaborării proiectului a fost anunțată pe [2 aprilie 2025](#). Recomandări sau propuneri nu au fost recepționate.

7. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Adoptarea prezentului proiect de lege va implica modificarea actelor Uniunii Avocaților din Republica Moldova:

- Statutul profesiei de avocat, aprobat de Congres la 29.01.2011;
- Codul deontologic al avocaților, aprobat de Congres la 20.12.2002, după caz.

8. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect de lege va fi necesară instituirea și desfășurarea unor noi proceduri legale în cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, în conformitate cu prevederile propuse prin proiectul legii.

Secretar de stat

Stanislav COPETCHI